

Nr. 215 din 19 iunie 2026

Dlui Alexandru MUNTEANU,
Prim-ministru al Republicii Moldova
Dlui Adrian GAVRILITĂ
ministrul finanțelor
Copie: **tuturor membrilor CALM**

ADRESARE (AVIZ)
privind proiectul politicii fiscale și bugetare pentru anul 2027

Stimate domnule Prim-ministru,
Stimate domnule ministru,

În contextul întrunirii la sediul Ministerului Finanțelor din 16 iunie 2026, în cadrul căreia au fost abordate aspectele sensibile pentru APL ale proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative privind simplificarea legislației fiscale și vamale, Congresul Autorităților Locale din Moldova, la cererea Ministerului Finanțelor, vine cu următoarele mențiuni, argumente și propuneri oficiale de politici publice:

1. Proiectul de lege, în forma actuală, conține mai multe probleme destul de grave care pot afecta principiile constituționale ale autonomiei locale și bugetele locale

După cum s-a accentuat și în cadrul întrunirii, unele prevederi ale proiectului de lege sus-menționat propus spre consultări publice, au potențial impact semnificativ asupra diminuării veniturilor bugetelor locale și anume, prevederile care vizează excluderea taxei pentru amenajarea teritoriului pe care o achită persoanele juridice, revizuirea mecanismului de impozitare a veniturilor obținute de persoanele fizice (una dintre sursele importante de formare a veniturilor la bugetele locale), plafonarea taxelor și impozitelor locale (contrar statuărilor Curții Constituționale și în condițiile în care o parte a bunurilor imobile nu au încă o valoare actualizată), precum și nesoluționarea problemei executării silite a obligațiilor fiscale restante ale contribuabililor de către APL (practic blocajul mecanismului actual).

Art. 109 alin. (1) din Constituție statuează că activitatea autorităților administrației publice locale se întemeiază pe principiul autonomiei locale, iar Art. 130 alin. (1) din Constituție, că formarea, administrarea, întrebuințarea și controlul resurselor financiare ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale sunt reglementate prin lege.

Art. 132 alin. (1) din Constituție stabilește că impozitele și taxele locale se stabilesc de autoritățile reprezentative ale administrației publice locale, în limitele și condițiile legii.

Art. 9 alin. (5) din Carta Europeană a Autonomiei Locale stabilește că autoritățile administrației publice locale trebuie protejate împotriva efectelor distribuirii inechitabile a resurselor financiare și a poverilor financiare care le revin. De asemenea, Carta Europeană a Autonomiei Locale prevede că resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele atribuite acestora.

În lumina acestor statute, prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 28 ianuarie 2014, Curtea a menționat că diminuarea autonomiei financiare locale prin limitarea resurselor proprii ale autorităților publice locale este incompatibilă cu prevederile constituționale referitoare la autonomia locală și descentralizarea administrativă.

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 5 din 5 martie 2024, Curtea a reiterat că autonomia financiară reprezintă un element indispensabil al autonomiei locale și presupune exercitarea efectivă a competențelor de gestionare a veniturilor proprii.

2. Reducerea veniturilor bugetelor locale și lipsa unor analize (simulări) de impact/pierderilor pe fiecare buget local.

Temerile expuse sunt accentuate inclusiv de prevederile notei informative la proiect care specifică o diminuare a încasărilor la nivel național din IVPF cu 2,7 miliarde lei (aproximativ 24,96 %), raportat la încasările planificate pentru anul 2026, în sumă de circa 10,8 miliarde lei, diminuări care ar putea afecta semnificativ, în special municipiile Chișinău și Bălți, dar și alte orașe și sate.

În special, pentru municipiul Chișinău, unde în anul 2026 sunt planificate încasări din IVPF de circa 3,29 miliarde lei, aplicarea diminuării de 24,96% ar reduce veniturile până la circa 2,47 miliarde lei. Astfel, pierderea estimată pentru bugetul municipal Chișinău ar fi de aproximativ 822,4 milioane lei. Pentru municipiul Bălți, încasările din IVPF s-ar putea reduce de la circa 254,8 milioane lei, la circa 191,2 milioane lei, ceea ce înseamnă o pierdere estimată de aproximativ 63,6 milioane lei.

Având în vedere că în anul 2027 este preconizată a fi implementată reforma administrației publice locale, fortificarea capacităților APL și a comunităților locale reprezintă unul din elementele cheie ale finalității de succes așteptate, respectiv, **solicităm revizuirea tuturor aspectelor criticate în cadrul întrunirii, inclusiv excluderea la etapa actuală a prevederilor din proiect care prevăd eliminarea taxei locale pentru amenajarea teritoriului**, în special, în perspectiva implementării din anul 2027 a noului concept al taxei pentru salubritate conform Legii nr. 178/2025. Ulterior se va aprecia noul impact și posibilitatea încasării acesteia și de la persoane juridice.

În contextul reformei administrației publice locale - APL au nevoie de o claritate și previzibilitate bugetar-fiscală, mai sporită ca niciodată, dar și o descentralizare reală financiar-fiscală, astfel încât să ofere APL gradul necesar de autonomie decizională și financiară, inclusiv pentru a putea finanța serviciile publice și proiectele de dezvoltare la nivel de comunitate.

Orice modificare a sistemului fiscal care afectează veniturile proprii ale unităților administrativ-teritoriale trebuie să fie abordat în complex și precedată de o evaluare financiară detaliată a impactului asupra bugetelor locale și să respecte principiul autonomiei financiare locale, consacrat atât de Constituția Republicii Moldova, cât și de Carta Europeană a Autonomiei Locale, ratificată prin Hotărârea Parlamentului nr. 1253-XIII din 16.07.1997.

Deci, pentru a aprecia impactul modificărilor aferente IVPF, este necesară efectuarea unei analize și a unui calcul exact simulat conform noii formule propuse - pentru câteva din bugetele relevante ale APL (cel puțin capitala, un oraș care este și sediu de raion și o comună). În acest sens, **solicităm Ministerului Finanțelor efectuarea și reflectarea calculelor / efectelor respective asupra tuturor bugetelor locale - în nota de fundamentare a proiectului de lege.**

În lipsa acestor calcule oficiale detaliate, APL nu pot evalua obiectiv efectele reale ale proiectului asupra bugetelor proprii și asupra capacității de exercitare a atribuțiilor stabilite prin lege. Deci, informațiile sunt necesare pentru evaluarea efectelor proiectului asupra autonomiei financiare locale, sustenabilității bugetelor locale și capacității APL de a presta servicii publice către cetățeni.

În general, în cazul în care proiectul se referă la aspecte legate de taxele și impozitele locale (în sens de reducere/plafonare), proiectul trebuie să conțină prevederi prin care să fortifice, dar nu să diminueze capacitățile APL, și nu doar din transferuri de la bugetul de stat, ci prin utilizarea altor instrumente posibile (majorarea și partajarea cotei defalcărilor din IVPF, încasarea parțială a TVA etc). Altfel, prevederile respective din proiect, poartă un caracter unilateral și abuziv, generând suspiciuni privind favorizarea unor grupuri interesate contrar interesului public. Așa cum s-a mai

întâmpilat anterior, printre grupurile de interes „afectate” de taxele locale - se dovedise a fi cei din domeniul jocurilor de noroc, PECO, depozitelor angro și alți comercianți pretinși a fi „vulnerabili”, dar în special reprezentanții economiei tenebre, care prin astfel de acțiuni de „promovare”, urmăresc să își mai consolideze propriile venituri din contul bugetelor publice locale.

3. Plafonarea repetată a taxelor locale este neconstituțională și în forma sa actuală, reprezintă o sfidare a principiilor statului de drept și angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova.

Reiterăm că **statuările anterioare ale Curții Constituționale**, deja două la număr, de care sunt obligate să se conducă atât forul suprem, cât și celelalte autorități ale statului, - **nu admit plafonarea taxelor și impozitelor locale, aceste competențe făcând parte din fundamentele autonomiei locale decizionale și financiare.**

Revenirea la această problemă soluționată deja prin intervențiile legislative întru executarea statuărilor Curții Constituționale este inacceptabilă și greu de înțeles prin prisma interesului public, în condițiile în care, pe de o parte, autoritățile/autorii proiectului așa și nu au adus dovezi suficiente pentru a demonstra că această problemă există și poartă un caracter sistemic (nu izolat), și că impactul și valoarea acelor cazuri excepționale reprezintă într-adevăr o problemă pentru mediul de afaceri. De fapt, această problemă nu există, iar APL sunt cele mai interesate în dezvoltarea mediului de afaceri. Iar cazurile unice, vehiculate, poartă un caracter strict excepțional și izolat, urmând a fi analizate în modul respectiv: profund și abordate individual. Pe de altă parte, cadrul legal actual, conține suficiente garanții și instrumente de autoapărare și protejare a mediului de afaceri din partea statului. Ele doar urmând a fi aplicate în modul corespunzător.

Astfel, în aceste condiții, din nou apare o mare suspiciune, că plafonarea taxelor s-ar realiza în interesul unor grupuri restrânse și în detrimentul interesului public. Dacă nu este așa, ar fi bine ca toate cazurile de pretinse excese din partea APL să fie date publicității și supuse dezbaterilor publice.

Totodată, cu referire la acest subiect, Curtea Constituțională a reținut că asemenea intervenții din partea Guvernului, restrâng autonomia financiară locală, limitează marja de decizie a consiliilor locale și afectează capacitatea autorităților publice locale de a promova și realiza politici publice în interesul comunităților (rezumatul statuărilor relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr. 27 din 14 septembrie 2021 se atașează). În acest sens, plafonarea necesită a fi revizuită și aliniată la principiile prevăzute de art. 280 alin. (3)-(5) și art. 297 alin. (8)- 10) din Codul fiscal.

Prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 28 ianuarie 2014, Curtea a constatat expres că plafonarea taxelor locale și restrângerea competențelor autorităților locale contravin principiului autonomiei locale.

Carta Europeană a Autonomiei Locale prevede la Art. 9 alin. (3) că o parte cel puțin din resursele financiare ale autorităților locale trebuie să provină din impozite și taxe locale asupra cărora acestea au competența de a stabili nivelul.

Deci, această plafonare afectează în mod direct APL/comunitățile locale care, în prezent, aplică cote mai mari, aprobate de consiliile locale în funcție de specificul comunităților, necesitățile bugetare și particularitățile activităților economice desfășurate pe teritoriul administrat.

În acest sens, municipiile Chisinau și Bălți, dar și alte municipii/orașe sau sate, ne oferă exemple clare. În municipiul Chișinău, taxa de plasare sau amplasare a publicității este aplicată la cota de 6,4%, respectiv, plafonarea acesteia la 3% ar cauza diminuarea veniturilor bugetului municipal cu aproximativ 4-5 milioane lei anual. De asemenea, taxa pentru cazare este aplicată în municipiul Chișinău la cota de 5,8%, respectiv, reducerea cotei la 3% ar genera o pierdere estimată la circa 25-27 milioane lei anual.

La rândul său, în municipiul Bălți, unde taxa pentru publicitate și taxa pentru cazare sunt stabilite la cota de 5%, plafonarea la 3% ar diminua veniturile bugetului municipal cu circa 43,6 mii lei la taxa pentru publicitate și cu aproximativ 320 mii lei la taxa pentru cazare, ceea ce pentru municipiul Bălți este semnificativ.

Aceste exemple confirmă impactul direct al proiectului asupra veniturilor proprii ale autorităților publice locale. Chiar dacă valorile diferă de la o localitate la alta, efectul general este același: reducerea surselor de venit asupra cărora autoritățile locale dispun de o anumită marjă de decizie.

Introducerea unui plafon general de 3% pentru taxele locale calculate din venitul din vânzări contravine principiilor autonomiei locale și descentralizării financiare, consacrate de articolele 109 și 132 din Constituția Republicii Moldova, precum și de Carta Europeană a Autonomiei Locale.

Deci, stabilirea unor plafoane uniforme la nivel național în detrimentul APL, fără evaluarea impactului asupra fiecărui buget local și fără instituirea unor mecanisme de echilibrare/compensare a veniturilor, reprezintă o încălcare a Constituției și ingerință directă în autonomia financiară locală. Iar revenirea, deja a treia oară, la acest subiect, reprezintă o sfidare a statului de drept și comportă elementele componenței de abuz.

4. Executarea silită a obligațiilor fiscale restante la bugetele locale rămâne o problemă nesoluționată.

La începutul anului 2026, CALM a expediat sesizarea către Ministerul Finanțelor și Serviciul Fiscal de Stat, prin care a relatat problemele și dificultățile APL la executarea silită a obligațiilor fiscale restante și care rămâne nesoluționată deocamdată, având în vedere că legislația actuală trimite APL la proceduri judiciare complexe, costisitoare și de durată, iar instanțele de judecată nu au o practică judecătorească uniformă care să permită încasarea datoriilor în timp util și cu resurse rezonabile.

Totodată, Ministerul Finanțelor, constată în sinteza la proiectul de lege că pe parcursul ultimilor cinci ani – datoriile restante la bugetele locale au crescut la peste 220 milioane lei - **fără însă a se propune deocamdată soluții legale corespunzătoare în proiect, care să faciliteze procesul de executare silită de către APL.**

Având în vedere că prin pct. 88 din proiectul de lege „Se completează cu articolul 197¹ cu următorul conținut: „*Articolul 197¹. Încasarea mijloacelor bănești de pe conturile de plăți/bancare ale contribuabilului persoană fizică-cetățean. (1) În cazul admiterii restanțelor de către contribuabili persoane fizice – cetățeni, Serviciul Fiscal de Stat este în drept să emită și să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii, la conturile de plăți/bancare dacă aceștia dispun de ele și dacă Serviciul Fiscal de Stat le cunoaște*”, **propunem ca de acest mecanism să beneficieze și APL.** Astfel, încât **APL să aibă dreptul de (opțiune, pe lângă calea judecătorească) a aproba prin dispoziția primarului listele debitorilor și să le expedieze Serviciului Fiscal de stat care să „emită și să înainteze ordine incaso, care au valoare de documente executorii la conturile de plăți/bancare ale debitorilor”.** Sau alternativ, implementarea propunerilor anterioare ale CALM, prin care să fie exclusă calea judecătorească pentru APL pentru ca să poată executa silit obligațiile fiscale pe bază de documente executorii. Atenționăm, că în cazul nesoluționării problemei în cauză, numărul debitorilor va crește exponențial, la fel ca și cuantumul total al obligațiilor fiscale restante (datoriilor).

5. Taxa pe cazare și introducerea unei taxe noi: Tourist City Tax

În ceea ce privește taxa pentru cazare, considerăm oportună revizuirea mecanismului de impozitare prin raportarea acesteia la numărul de înnoptări, și nu la venitul din vânzări al serviciilor de cazare. Această abordare ar permite stabilirea unei taxe clare, predictibile și ușor de

administrat, adaptate practicilor aplicate în mai multe orașe europene, unde taxele turistice sunt stabilite în funcție de numărul nopților de cazare.

Totodată, **propunem instituirea unei taxe locale distincte pentru turiștii străini — *Tourist City Tax*** — aplicabilă persoanelor nerezidente care beneficiază de servicii de cazare în unitățile de cazare turistică.

În prezent, taxa pentru cazare este suportată de prestatorii serviciilor de cazare. Instituirea unei taxe pentru turiștii străini ar permite aplicarea obligației fiscale direct beneficiarului serviciului, iar veniturile obținute ar putea fi utilizate pentru dezvoltarea infrastructurii turistice, promovarea orașelor și îmbunătățirea serviciilor destinate vizitatorilor.

Menționăm că, doar în anul 2025, în municipiul Chișinău au fost înregistrate aproximativ 905 mii de înnoptări în unitățile de cazare, ceea ce demonstrează potențialul unei asemenea taxe de a genera venituri suplimentare pentru bugetul local.

În acest sens, **propunem completarea anexei la Titlul VII al Codului fiscal cu o nouă taxă locală**, după cum urmează:

Denumirea taxei	Baza impozabilă	Unitatea de măsură a cotei	Termenul de plată și de prezentare a dării de seamă
Taxa pentru turiștii străini	Numărul de înnoptări ale turiștilor străini cazați în unități de cazare turistică	Lei pentru fiecare înnoptare	Trimestrial, până la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar

Propunem ca atât taxa pentru cazare, cât și taxa pentru turiștii străini să fie prevăzute în sistemul taxelor locale reglementat de Titlul VII al Codului fiscal.

Autoritățile administrației publice locale trebuie să dispună de competența de a decide instituirea și aplicarea uneia dintre aceste taxe, în funcție de necesitățile, prioritățile și specificul fiecărei comunități.

6. Taxa pentru aplicarea simbolicii locale

Potrivit actualelor prevederi ale Codului fiscal, taxa pentru aplicarea simbolicii locale se aplică persoanelor juridice și fizice înregistrate în calitate de întreprinzător care aplică simbolica locală pe produsele fabricate. În forma actuală, reglementarea vizează preponderent agenții economici care produc bunuri, fără a include persoanele juridice care prestează servicii și utilizează simbolica locală în denumiri, mărci de servicii, embleme, insigne, ecusoane sau alte elemente distinctive în scop comercial.

Această situație creează un tratament diferențiat între agenții economici care fabrică bunuri și cei care prestează servicii, deși ambele categorii beneficiază de utilizarea simbolicii locale pentru promovarea activității economice.

În vederea eliminării acestei discrepante și asigurării unui tratament fiscal echitabil, **propunem extinderea sferei subiecților impunerii și asupra persoanelor juridice care utilizează simbolica locală în activitatea de prestare a serviciilor.**

În acest scop, **propunem următoarele modificări ale Codului fiscal:**

Norma vizată	Propunerea
Art. 288 alin. (13)	După cuvintele „de denumire”, textul din paranteză să fie expus în următoarea redacție: „a persoanei juridice și/sau a subdiviziunilor acesteia, a produsului fabricat și a serviciului prestat”; alternativ, excluderea integrală a textului din paranteze.

Norma vizată	Propunerea
Art. 290 lit. d)	După cuvintele „care aplică simbolică locală” să se completeze cu textul: „în denumiri, reproduceri de insigne, embleme sau ecusoane, în mărci de produs și/sau de serviciu, precum și în desenul sau modelul industrial”.
Art. 291 lit. d)	La final să se completeze cu textul: „precum și venitul din vânzări aferent serviciilor prestate de întreprinderile și organizațiile care utilizează simbolică locală”.
Anexa la Titlul VII, lit. d), coloana 2	După cuvintele „simbolică locală” să se completeze cu textul: „și venitul din vânzări al serviciilor prestate de persoanele juridice care utilizează simbolică locală în scopuri lucrative”.

Implementarea acestor modificări ar contribui la aplicarea uniformă a principiilor fiscale, la eliminarea diferențelor nejustificate dintre activitățile de producere și cele de prestare a serviciilor, precum și la consolidarea veniturilor bugetelor locale.

7. Stabilirea faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor imobile

Având în vedere discuțiile suplimentare cu reprezentanții Serviciului Fiscal de Stat pe marginea prevederilor referitoare la „stabilirea faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor imobiliare”, în pct. 115 din proiect (*Articolul 281 alineatul (4) se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „Stabilirea faptului exercitării de către subiectul impunerii a dreptului de posesie, de folosință asupra bunurilor imobiliare se realizează prin dispoziția primarului sau în modul stabilit de primarul unității administrativ-teritoriale în care este situat bunul imobil.”*) **se propune substituirea textului „Stabilirea faptului exercitării” cu textul cu următorul cuprins: „La necesitate, stabilirea faptului exercitării”.** Redacția propusă va permite aplicarea de drept a normei, iar în cazul unor dubii sau altor situații practice (de exemplu, moștenirile neperfectate de succesori), va fi nevoie de dispoziția primarului.

8. Anularea scutirilor la taxe și impozite locale.

În materie de scutiri fiscale, în locul prevederilor din proiect privind „compensarea”, **propunem ca norma să fie expusă cu următorul cuprins:**

„Scutirile și facilitățile la achitarea impozitelor și taxele locale se stabilesc de către autoritatea deliberativă a unității administrativ-teritoriale, în baza unui regulament aprobat de consiliul local”.

9. Ate propuneri concrete:

Având în vedere că în forma actuală a proiectului nu au fost acceptate mai multe propuneri formulate de CALM și de către membrii săi, deși acestea vizează aspecte esențiale ale autonomiei financiare locale, respectiv funcționarea eficientă a APL, **întru fortificarea capacităților APL și a comunităților locale**, reiterăm următoarele:

9.1. Solicităm identificarea soluțiilor legitime privind **partajarea defalcărilor la bugetele locale din impozitul din salariul persoanelor fizice** între bugetele locale unde unitatea economică realizează activitatea (lucrarea, serviciul) și bugetele locale unde salariatul își are domiciliul; totodată, introducerea expresă în lege a obligației legale de **a înregistra filiala/subdiviziunea unității economice – reieșind din locul desfășurării reale a activității.**

9.2. Implementarea soluțiilor legitime astfel încât **o parte din taxa pe valoare adăugată și din impozitul pe venit al persoanelor juridice să fie transferate în bugetele locale** ale unităților administrativ-teritoriale pe teritoriul cărora au fost realizate veniturile.

9.3. Implementarea soluțiilor legitime astfel încât **taxele pentru resursele naturale să fie transferate integral** la bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi.

9.4. Implementarea soluțiilor legitime astfel încât **toate amenzile încasate în teritoriul administrativ al unității administrativ-teritoriale să rămână (să fie transferate) în bugetele locale** ale unităților administrativ-teritoriale respective, indiferent de calitatea agentului constator și genul de contravenție.

10. CALM consideră că orice diminuare a veniturilor bugetelor locale, generată prin decizii adoptate la nivel central, trebuie să fie însoțită obligatoriu de un mecanism clar, real, integral și predictibil de echilibrare/compensare.

Această abordare rezultă din principiile autonomiei locale și a descentralizării administrative, inclusiv din principiul corespunderii resurselor financiare cu competențele atribuite autorităților publice locale. Resursele financiare și materiale ale APL trebuie să fie proporționale cu volumul și natura atribuțiilor exercitate, astfel încât acestea să poată asigura în mod eficient serviciile publice pentru cetățeni.

Autoritățile publice locale nu pot activa cu aceleași competențe și responsabilități față de comunități, dar cu venituri diminuate ca efect al unor modificări legislative promovate la nivel central. Orice reducere a veniturilor proprii ale bugetelor locale afectează direct capacitatea acestora de a finanța infrastructura locală, serviciile comunale, educația, transportul, iluminatul public, întreținerea spațiilor publice și proiectele de dezvoltare locală, adică o viață mai bună a locuitorilor.

În aceste condiții, echilibrarea pierderilor suportate de bugetele locale trebuie prevăzută expres în politica bugetară și în legislația privind finanțele publice locale, inclusiv mecanismele descrise supra, nu atât transferurile de la bugetul de stat.

Este esențial ca mecanismul de echilibrare/compensare să fie stabilit înainte de adoptarea modificărilor fiscale și să fie aplicabil tuturor autorităților publice locale afectate, proporțional cu pierderea efectivă suportată de fiecare buget local.

În concluzie, modificările propuse nu afectează doar anumite taxe sau categorii de venituri, ci cumulativ au potențial de a reduce capacitatea financiară a autorităților publice locale din întreaga țară. În lipsa fortificării surselor proprii de venit, costurile reformei vor fi transferate asupra comunităților locale, afectând investițiile, serviciile publice și capacitatea APL de a răspunde necesităților cetățenilor.

Asfel, luând în considerație cele menționate mai sus, este necesară o analiză profundă și revizuirea prevederilor proiectului de lege cu impact negativ asupra bugetelor locale și autonomia locală financiară, prin stabilirea unor soluții echilibrate, care să consolideze autonomia locală, fapt pentru care, **CALM reiterează, în sinteză, propunerile și recomandările concrete:**

- 1. Efectuarea de evaluări financiare detaliate** înainte de adoptarea oricărei modificări fiscale care afectează veniturile locale, cu simulări aplicate pe bugete reprezentative (Chișinău, oraș-reședință de raion, comună).
- 2. Instituirea unui mecanism clar și predictibil de echilibrare/compensare** pentru orice diminuare a veniturilor bugetelor locale, stabilit și aplicabil înainte de intrarea în vigoare a modificărilor fiscale.
- 3. Eliminarea prevederilor privind plafonarea taxelor și impozitelor locale**, întrucât acestea contravin Constituției, hotărârilor Curții Constituționale, statului de drept și principiilor autonomiei locale.
- 4. Amânarea oricăror discuții și schimbări privind sistemul de finanțe locale** care vizează plafonarea taxelor și impozitelor locale, până la pregătirea corespunzătoare a autorităților statului pentru a aborda problematica în mod complex, inclusiv prin revizuirea sistemului de

distribuire și repartizare a impozitelor și taxelor de stat (TVA, IVPF partajat între locul de muncă și locul de domiciliu, taxa pe drumuri etc.).

5. **Revizuirea taxei pentru cazare** prin raportarea la numărul de înoptări și introducerea unei **Taxe pentru turiștii străini (Tourist City Tax)**, aplicată direct beneficiarilor nerezidenți.
6. **Extinderea aplicabilității taxei pentru simbolică locală** și asupra prestatorilor de servicii care utilizează simbolică în scopuri comerciale, pentru a elimina tratamentul fiscal diferențiat.
7. **Acordarea dreptului APL de a executa silit obligațiile fiscale restante** prin mecanisme directe (ordine incaso sau alte proceduri non-judiciare), evitând blocajele judiciare costisitoare și ineficiente.
8. **Partajarea echitabilă a veniturilor fiscale:**
 - Defalcarea impozitului pe venit al persoanelor fizice între locul de muncă și domiciliu.
 - Transferarea unei părți din TVA și impozitul pe venit al persoanelor juridice către bugetele locale.
 - Alocarea integrală a taxelor pentru resursele naturale la nivelul I.
 - Colectarea amenzilor încasate pe teritoriul APL în bugetele locale.
9. **Stabilirea scutirilor și facilităților fiscale** de către consiliile locale, în baza unui regulament aprobat de către consiliul local.
10. **Asigurarea clarității și previzibilității bugetar-fiscale** în contextul reformei APL din 2027, printr-o descentralizare reală financiară și fiscală.
11. **Reluarea dialogului instituționalizat și integrarea propunerilor CALM** (alături de cele academice și asociative) în procesul legislativ, pentru o reformă participativă și legitimă.

În baza celor menționate, CALM consideră că proiectul de lege privind politica fiscală necesită o **revizuire și îmbunătățire esențială**, înainte de promovarea sa în procedura legislativă, cu implicarea directă a CALM în procesul de cooperare și definitivare. Totodată, este indispensabilă **convocarea în regim de urgență a Comisiei Paritare**, pentru a discuta oficial problemele de ordin strategic și constituțional generate de unele prevederi ale proiectului, care riscă să afecteze grav principiile constituționale ale autonomiei locale și angajamentele internaționale ale Republicii Moldova în domeniul democrației locale.

CALM își reafirmă disponibilitatea deplină pentru dialog și cooperare, în vederea identificării unor soluții echilibrate și legitime, care să protejeze autonomia financiară locală și să asigure sustenabilitatea comunităților.

Anexa: Rezumatul statuărilor relevante ale Hotărârii Curții Constituționale nr.27 din 14.09.2021 pe 2 file .

Cu respect,

Viorel FURDUI

Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM